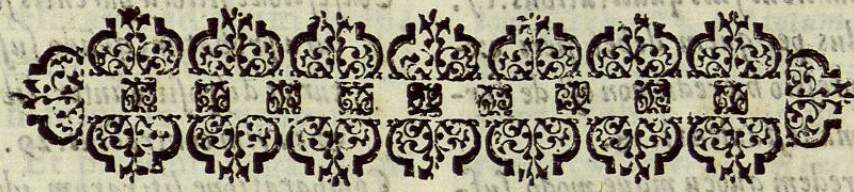

Gregorius Lopez in l. 14. tit. 3. part. 6. verbo todos los bienes, Spino in speculo testament. glos. 17. princip. num. 37. & 38. Mantica de coniectur. lib. 4. tit. 3. nu. 28. Peralta in Rubr. de hered. instituend. num. 152. Zabarella, 36 Abbas, Corneus, Ruinus, Nata, & Lancelotus politus, 34 quos refert, & sequitur late probans Marta de success. legal. tom. 2. part. 4. quest. 11. art. 1. num. 4. & 5. Grassus §. institutio quest. 14. num. 3. & 4. Mechaca de success. creat. lib. 1. §. 3. num. 13. Fusarius de substitut. tit. de compend. quest. 247. Cevallos quest. 214. num. 3. Merlino de legitima lib. 5. tit. 2. q. 2. num. 7. Capicius Galeota tom. 2. controvers. 48. num. 34. & controvers. 31. num. 6. vel si mada-verit aliquid fieri de omni- 35 bus bonis suis puta Monasterium, intelligitur hæredis institutio facta de Monasterio. Baldus in l. 1. num. 2. ff. de testamentis, & Aretinus in princip. Im mola ibi num. 3. & in l. hæredes ad finem. ff. de hered. instituend. Mantica d. lib. 4. tit. 3. num. 4. Raudensis de Analogis cap. 18. nu. 44. Simon de Præctis de interpret. ultim. volunt. lib. 2. cap. de eo quod fieri pag. 95.

Hæreditas enim potest relinquere. Ecclesiæ construendæ, & non est conditionalis sed pura. Stephanus Gratianus disceptat forens. cap. 358. per totum.

Circa omnia hic scripta, ut capiti finis imponatur, textus est expressus de iure Regio in d. l. 6. in fine tit. 3. p. 6. ibi: E sobre todo dezimos, que el establecimiento del heredero se puede aun fazer por otras palabras, assi como si dixesse aquel que lo fazia: fulano sea mi heredero, o quier o mando que yo sea, o si dixesse fulano sea señor de todas mis heredades, o aya todos mis bienes, o dexole todo lo que he, o otras palabras qualesquiera semejantes destas, porque se puede se mostrar su voluntad en esta razon. Vnde concluditur, quod testatores, qui tempore sui testamenti condendi in ipso met actu deliberatè prædictis verbis in dispositione suorum bonorum utuntur, sine dubio testantur iure optimo, & si pro tunc alia voluisse dicere non appareat, perfecta equidem testantis voluntas iudicabitur, & testamentum perfectum ratione voluntatis.

CAPUT XVIII.

AN TESTAMENTUM SIT PERFECTUM quando hæredis institutio facta est per relationem ad aliud: ut si testator dixerit velle sibi hæredem esse eum, quem scripsit in privata scheda suo nomine, & chirographo signata, quam reliquit apud honestum virum, vel incerto, & determinato loco, & quomodo manu testatoris fuisse scriptam possit probari.

SUMMARIUM.

Questio proponitur disponenda. 1. Negativa partis Authores referuntur. 2. L. hac consultissima, §. per nuncupationem, C. de testamentis traditur. 3. Expressio implicita non sufficit quando explicita requiritur pro forma. 4. L. filius familias, ff. de liber. & posthum. traditur. 5. Nominatim fieri dicitur quando nomen, & prænomen expressum est. 6. L. habemus, C. de testamentis traditur. 7.

Negativa pars in questione in puncto iuris verior est, maxime in testamento nuncupativo. 8. L. si se toto, ff. de hered. instituend. l. si ita scripsero, ff. de condit. & demonstrat. l. institutio, ff. de condit. instit. traduntur. 9. 10. & 11. L. 37. Tauri notatur. 12. Affirmativa partis Authores referuntur. 13. Et probatur. 14. Consuetudine admissa est opinio affirmativa. 15. Relatio habetur pro genere expressi. 16. Relatum est in referente cum

- omnibus suis qualitatibus. 17.
 Modus per quem debet fieri expressio heredis non est de forma testamenti. 18.
 Haereditatem quocumque modo sufficit nominare dum certitudinaliter de corpore ipsius consistet. Ibidem.
 Primogenitum potest institui in schedula si testator in testamento vel scriptura ad illam se referat. 19.
 Referenti non creditur nisi constet de relato. 20.
 Scheda ad quam testator se refert in testamento manu ipsius scripta debet esse. 21.
 Subscribens censetur virtualiter scribere, & approbare quae in scriptura continentur. 22.
 Certitudo scripturae relate requiritur ut falsitas evitetur. 23.
 Certitudo si detur in actu ad quem fit relatio videtur expressio nominatim facta. 24.
 Identitas scripturae relate constare debet per claras probationes. 25.
 Identitas constat quando à tergo scripturae apposita sunt tempora, & nomina testium, & rogatum. 26. Et quando duobus testibus est subscripta vel signata, & testes chartam in iudicio recognoscunt. 27. Et quando legitimis coniecturis demonstratur. 28.
- Confessione filiorum parentis scriptura probatur, quando sustinetur ut dispositio inter liberos, & in vim contractus. 29.
 Comparatione literarum identitas scripturae non probatur. 30. & 34.
 Comparatio literarum periculosa est. 31.
 Manus, & scriptura alterius facile fingitur. 32.
 Comparatio literarum non facit plenam probationem. 33.
 Testes debent audire nomen haereditatis saltem implicitè, & certitudinaliter. 35.
 Nominatim institutio fieri dicitur si quis signo certo nomine tacito haereditatem demonstraverit. 36.
- A**n voluntas testatoris perfecta sit, quando haereditatis institutio facta est per relationem ad aliam scripturam, celebris est controversia, quae hoc in capite, ut potè ad rem nostram maxima concernens, explananda venit. In hoc enim testandi genere, praecipue si testamentum nuncupativum sit, testes, qui tempore conditi testamenti praesentes fuerint, merito dubitare poterunt, an voluntas explicita videatur, & perfecte

- fectè declarata, cum institutio referatur ad aliam scripturam, & palam haereditis nomen minimè nuncupetur.
2. Et partem negativam, quod huiusmodi institutio nullius roboris sit, & quod testamentum conditum per relationem ad scripturam, quam coram testibus tradidit notario, vel quam reliquit testator penes aliquem virum vel incerto, & determinato loco, minimè sustineri valeat, tenent Paul. de Castro in l. si ita scripsero, ff. de condit. & demonstrat. num. 3. & 4. Aretinus in l. haereditas palam num. 2. ff. de testam. Iason in l. ubi autem, §. illud num. 3. ff. de verb. obligat. & in l. hac consultissima, §. per nuncupationem num. 1. & 4. C. de testam. Bellapertica in l. in testamento, col. 1. vers. Sed pone. C. de testam. Goffredus in l. ad testium, §. si quis ex testibus num. 4. & 85. ff. de testam. Bellamera cons. 1. nu. 32. vers. Praeterea sciendum, Guido Papa decis. 459. num. 1. Tiraque de legib. connubial. gloss. 7. num. 193. Donellus in Comment. iur. civil. cap. 6. vers. Communia, & vers. in testamento. Antonius Faber in suo Codice, lib. 5. tit. 40. de testam. definit. fol. 618. Stephanus Gratianus latissimè disputationum forensium tom. 5. cap. 973. per totum, ubi alios refert, & multis relatis benè probat Antonius Merenda controversiarum iuris lib. 3. cap. 50.
3. Et probatur primo ex l. hac consultissima 21. §. per nuncupationem, C. de testamentis, ubi ad hoc quod valeat testamentum nuncupativum testes audire debent nomen haereditis, vel haereditum, & testator palam haereditis nomen debet nuncupare, l. haereditas palam 21. ff. de testamentis. Ergo institutio facta per relationem ad alteram scripturam nulla erit, cum testes haereditis nomen in simili institutione non audiant, nec à testatore palam nuncupetur. Maxime quia ex d. l. hac consultissima, & l. iubemus de qua infra, expressio explicita requiritur pro forma, & ita non sufficit expressio implicita per relationem ad aliud, cap. penultim. ubi Abbas de iur. iur. cap. tuas de sentent. excomm.
5. Secundo ex l. filius familias 26. ff. de liber. & posthum. ubi requiritur specialis nominatio in institutione, seu ex haereditatione filij familias militis tanquam si esset paganus, quae nominatio non convenit

institutioni factæ per relationem, quia nominatim fieri dicitur, quâdo nomen, & prænomen expressum est, l. 1. § 2. ff. de liberis, & posthumis, Rebuffus in l. nominis col. 3. in fine. vers. unde nominatim, ff. de verbor. significat.

7 Tertio ex l. iubemus 29. C. de testam. i. sibi: Iubemus omnino testatorem, si vires habeat ad scribendum nomen hæredis vel heredum in sua subscriptione, vel in quacumque parte testamenti ponere, si autem ex morbi acerbitate, vel literarum imperitia, hoc facere minimè potuerit, testibus testamenti presentibus nomen vel nomina hæredis ab eo nuncupari, vt omnimodo sciant testes, qui sint scripti hæredes, & ita certò hæredis nomine successio procedat. Et ibi: Quod si non fuerit observatum, & nomen hæredis vel heredum non fuerit manu testatoris scriptum, hoc testamentum stare minimè patimur, vel in totum, si tota hæredum nomina fuerint prætermissa, vel in eius hæredis institutione, cuius nomen nec lingua, nec manus testatoris significaverit.

8 Ex quibus in puncto iuris hæc videtur verior opinio, vt testatur Mantica de coniectur. ultim. volunt. lib. 1. tit. 7. num. 7. & magis communis,

vt inquit Clarus in §. testam. tum quæst. 36. ad finem, & latè multis adductis defendit Gratianus dict. cap. 973. vbi nu. 43. de iure veriore appellat. Et in testamento nuncupativo defendit Antonius Faber de erroribus pragmaticorum Decade 69. errore 4. qui huiusmodi institutionem valere inquit in testamento in scriptis, non verò in nuncupativo.

9 Verùm contraria opinio in testamento nuncupativo, & in scriptis in praxi recepta est, & probatur primo ex l. à se toto 77. ff. de hered. instituend. ibi: Quem hæredem codicillis fecero hæres esto. Titium hæredem codicillis instituit, eius quidem institutio iure valet, quia licet codicillis dari hæreditas non possit, tamen hæc testamento data videtur.

10 Secundo ex l. si ita scripsero 38. ff. de condit. & demonstrat. ibi: Si ita scripsero, quantum codicillis. Titio legaveros licet codicillis legatum explicetur, tamen ex testamento valet sola quantitas, quæ in codicillis legata est. Nam apud veteres legata talia fuere, quantum ei per Epistolam scripsero hæres dato.

11 Tertio ex l. institutio. 10. ff. de condit. institut. ibi: Institutio talis, si codicillis Seium hæredem scrip-

scripsero hæres esto, conditionalis est institutio, nec videtur hæreditas codicillis data, quod inter dictum est; verum conditionalis est hæc institutio quæ testamento data esset. Proinde, & si ita scripserit, cuius nomen codicillis scripsero, ille m. hi hæres esto; pari ratione dicendum erit institutionem valere nullo iure impediante.

12 Quarto ex l. 37. Tauri, ibi: Quando el testador nombrada, ò señalada mente hizo heredero, quæ est l. 11. tit. 4. lib. 5. Recop. ex qua sine dubio iure Regio idem videtur esse nominare vel designare, l. 10. tit. 4. part. 6. ibi: O por otras señales. Et ita institutio, quæ fit per relationem ad aliam scripturam valida erit, cum eiusdem roboris sit nominatio, & designatio certa hæredis.

13 Tenent hæc opinionem Bartolus, & Socinus in d. l. si ita scripsero, ff. de condit. & demonstrat. Alexander in l. ait practor. §. 1. col. 1. ff. de re iudicata. Paulus de Castro in l. hæc consultissima §. per nuncupationem. C. de testamentis Bald. & Angelus in l. à se toto, ff. de hered. instituend. Iason in l. vbi autem, §. illud num. 3. ff. de verb. obligat. & in d. l. hæc consultissima, §. per nuncupationem nu. 1. Cuiacius in d. l. à se toto in questionibus

Papiniani. Gothofredus in l. quoties, ff. de hered. instituend. §. hæres lit. B. Alciatus conf. 126. num. 1. & 2. lib. 9. Rubeus conf. 14. num. 7. Parisius conf. 19. nu. 12. 13. & 14. lib. 3. Gozadinus conf. 3. num. 16. Calcanetus conf. 90. num. 5. Bellonus conf. 85. num. 11. Menochius conf. 313. num. 45. lib. 4. Fufarius conf. 41. nu. 4. Caballus conf. 106. num. 2. lib. 2. Boerius decis. 240. num. 4. & 5. Rota decis. 173. part. 2. num. 5. Alexand. Ambrosius decis. Perusina. 131. Mastrillo decis. 190. num. 3. & 4. part. 2. Buratus decis. 475. num. 22. 23. & 24. Natta in repetit. Authent. quod sine n. 26. C. de testament. Philippus Portius commun. opinion. cõclus. 20. Antonius Gabriel, lib. 4. de testamentis conclus. 11. Iulius Clarus, §. testamentum quæst. 4. num. 3. & quæst. 36. Mantica de coniectur. ultim. volunt. lib. 4. tit. 3. numer. 11. & lib. 1. tit. 7. num. 7. Michael Grafus, §. institutio quæst. 16. Magdalenus de numer. test. in testament. requis. cap. 22. limitat. 7. num. 9. fol. 323. Gualdenis, tit. de testam. ordin. caut. 4. num. 2. Mascard. de probationibus cõcl. 1358. num. 73. Thadeus Pifo, lib. 2. variar. c. 2. n. 2. & 3. Marta de success. legal. tom. 2. p. 4. quæst. 2. artci.